

Notitie proces actualisatie beleidsplan sociaal domein “Iedereen doet mee” gemeente Wassenaar

Z/22/066117/304420

Inleiding

Onder het sociaal domein beleid verstaan we de sociale (intermenselijke) activiteiten die gericht zijn op het bevorderen van het welbevinden en de zelfredzaamheid van onze inwoners. Deze activiteiten zijn te verdelen in algemeen toegankelijke activiteiten (nu nog veelal gesubsidieerde) en in individueel toegekende (specialistische) activiteiten/voorzieningen. Om te bepalen wie gebruik mag maken van specialistische activiteiten is er ook een 'poortwachter', de toegang. De doelen op alle onderdelen uit deze keten staan beschreven in het beleidsplan sociaal domein. Binnen het Sociaal Domein hebben we te maken met verschillende wetten en doelen die vergelijkbaar zijn, elkaar aanvullen of elkaar versterken. Het gaat om de Participatiewet (PW), Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs), Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015), Wet publieke gezondheid, Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en de Jeugdwet. Gezien de overlap tussen doelgroepen en problematiek is gekozen om één integraal plan te ontwikkelen voor het sociaal domein. In 2018 is het beleidsplan sociaal domein 2018-2021 “Iedereen doet mee” door de raad vastgesteld met hierin de visie en de kaders voor het gemeentelijke beleid. Hieraan gekoppeld is het Uitvoeringsplannen sociaal domein wordt beschreven wat de gemeente wil bereiken.

Aangezien het beleidsplan vernieuwd moet worden, is het moment gekomen om ons beleid binnen het sociaal domein te herijken. Daarnaast komt er een nieuwe coalitieakkoord.

De opbouw van deze notitie is als volgt. Eerst wordt kort de huidige situatie beschreven (1) en daarna volgen de kaders en uitgangspunten zoals deze in vastgesteld beleid zijn opgenomen (2). Vervolgens nemen wij u mee in het plan van aanpak voor de actualisatie van het beleidsplan (3). Tot slot staan we stil bij de planning (4).

1. Situatie anno 2022

Het zorglandschap binnen het sociale domein verandert voortdurend door nieuwe wetgeving. De ingezette decentralisaties op het gebied van jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan zieken en ouderen (Wmo) gaan verder dan alleen een uitbreiding van taken. Zij maken deel uit van een omvorming van ons sociaal en zorgsysteem. Maar ook de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en de Wet Zorg en dwang raken de inwoners en de rol van de gemeente. De verzorgingsstaat verandert naar een participatiesamenleving. De transformatie die daar bij hoort, is onderdeel van de opgave waar we voor staan. De rollen en verwachtingen van de overheid, uitvoeringpartners en inwoners veranderen en er ontstaat een veranderende vraag voor de lokale sociale infrastructuur.

De afgelopen jaren is er binnen het sociaal domein hard gewerkt om deze transformatie binnen de gemeente Wassenaar verder vorm te geven met als belangrijkste doel om inwoners sneller en beter te helpen bij hun zorg- en ondersteuningsvragen zodat zij de zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Naast meer grip op de Jeugdhulp en Wmo door middel van kostenbesparende maatregelen is vooral onze toegangspoort tot gespecialiseerde (individueel beschikte) ondersteuning in ontwikkeling naar een stevige integrale toegangsorganisatie. Er blijft ruimte voor verbetering. Om te zorgen dat echt iedereen mee kan doen in de maatschappij moet de gemeente, samen met maatschappelijke partners én de inwoners verder aan de slag. Door de evaluatie van het beleidsplan

kan opnieuw focus aangebracht worden in de onderwerpen waaraan de komende jaren samen met maatschappelijke partners en inwoners moet worden gewerkt.

2. Huidige kaders en strategische richtingen 2018-2021

Strategische richtingen

Het vigerende beleidsplan sociaal domein 2018-2021 “Iedereen doet mee” en de Uitvoeringsplannen sociaal domein geven de kaders en de randvoorwaarden voor de uitvoering. Het beleidsplan beschrijft waar de gemeente in 2022 wil zijn op het gebied van het sociale domein. Het geeft richting aan de wijze waarop iedereen mee kan doen in Wassenaar. De uitvoeringsplannen beogen een integraal beeld te schetsen van alle beleidsthema’s en zijn vertaald naar vijf lange termijn doelen van het beleid sociaal domein.

Dit is de kapstok voor alle activiteiten die worden verricht binnen het sociale domein en zorgt ervoor dat we allemaal dezelfde doelen voor ogen hebben.

Lange termijn doelen van het beleid sociaal domein:

- Inwoners zijn zo zelfredzaam mogelijk en kunnen zo lang mogelijk de regie over hun eigen leven houden
- Inwoners groeien gezond en veilig op en kunnen zich maximaal ontwikkelen
- Wassenaar is veilig en er is sociale cohesie
- Er is een duurzaam systeem van zorg en ondersteuning; de ondersteuning vindt dicht bij huisplaats
- Inwoners die hulp nodig hebben, krijgen de juiste ondersteuning op tijd

Randvoorwaarden:

1. *Het start bij de inwoner*

De gemeente is er voor haar inwoners. Het is belangrijk dat de inwoner zeggenschap heeft over de persoonlijke situatie en de eigen woon- en leefomgeving. Eerste uitgangspunt blijft de zelfredzaamheid van de inwoner en de samenredzaamheid, wat kan de inwoner met behulp van het sociaal netwerk? Daar waar inwoners het niet op eigen kracht redden biedt de gemeente aanvullende ondersteuning.

2. *Slim maatwerk*

Elke inwoner en elke situatie is anders, dat betekent dat de gemeente geen standaard oplossingen biedt. We zoeken samen met de inwoner naar de meest passende oplossing die aansluit bij de situatie van de inwoner en die leidt tot een duurzame verbetering.

3. *Sociale basisinfrastructuur en preventieve activiteiten*

Onder sociale basisinfrastructuur verstaan we al het aanbod in het sociaal domein dat voor alle inwoners bedoeld is en door alle inwoners kan worden gebruikt. Denk bijvoorbeeld aan onderwijs, sportvoorzieningen, kinderopvang etc. De gemeente maakt onderdeel uit van deze infrastructuur en streeft naar voldoende, goede en toegankelijke voorzieningen voor alle inwoners. Daarnaast wordt hier gesignaleerd wanneer er preventieve acties nodig zijn. Met het creëren en ondersteunen van goede basisvoorzieningen en de coördinatie inzet van preventieve activiteiten kan direct de meest passende hulp worden ingezet en gewerkt worden aan een duurzame verbetering. Hierdoor wordt voorkomen dat kleine problemen groot worden. Dit voorkomt mogelijk ellende voor de inwoner maar voorkomt ook de inzet van de duurdere individuele hulpverlening.

4. *Dichtbij, toegankelijk, laagdrempelig*

De gemeente heeft één laagdrempelige, toegankelijke en herkenbare centrale toegang voor alle ondersteuningsvragen van inwoners en organisaties (fysiek, digitaal en telefonisch)

5. *Samen zorgen voor samenhangende zorg*

De gemeente ziet het belang van samenhangende zorg en integraal werken. Hier draait het om een gezamenlijke aanpak vanuit verschillende organisaties- waaronder ook de gemeente zelf- die een gedeelde verantwoordelijkheid voelen en een gezamenlijk belang delen om zo goed mogelijke zorg en/of ondersteuning te bieden aan inwoners die dat nodig hebben. Daarnaast gaat het erover om verder te kijken dan het vraagstuk dat de aanleiding is voor een hulpvraag. Een ondersteuningsvraag van een ouder voor een kind kan bijvoorbeeld ook wijzen op een ondersteuningsvraag van de ouder zelf.

6. *Ruimte voor de professional*

Ruimte voor de professional in de uitvoering blijft het uitgangspunt. De professional kan vanuit eigen expertise, in samenspraak met de inwoner, inschatten wat op welk moment het beste ingezet kan worden en in welke volgorde. Wat past bij een vraagstuk in de wijk, het initiatief van een groep inwoners, de hulpvraag van een gezin, jongere of oudere?

7. *Flexibel op de inhoud, lage administratieve lasten*

Onze uitvoeringpartners bepalen hoe zij invulling geven aan het bereiken van de afgesproken doelen en resultaten. De gemeente geeft hiervoor de kaders (wet- en regelgeving, inhoudelijk en financieel) en randvoorwaarden mee en monitort de kwaliteit. Belangrijk uitgangspunt is dat de monitoring helpend moet zijn bij het ondersteuningsproces voor zowel de professional als de inwoner en dat het niet moet leiden tot meer administratieve lasten.

8. *De gemeente in meerdere rollen*

We zijn ons bewust van de verschillende rollen die we als gemeente hebben

- We faciliteren en stimuleren door middelen ter beschikking te stellen
- We zijn uitvoerder van wettelijke taken, bijvoorbeeld in de toegangspoort
- We zijn opdrachtgever en gaan inkoopcontracten aan
- We zijn regisseur en brengen partners samen om doelen na te streven

9. *Blijven leren*

We behouden het goede, verbeteren wat beter kan en moet en vernieuwen waar dit mogelijk en zinvol is. Dit verlangen we van onze samenwerkingspartners en eisen we van onszelf.

3. Procesvoorstel

Bij het tot stand komen van het nieuwe beleidsplan sociaal domein worden onderstaande elementen meegenomen.

- Inhoudelijke bouwstenen:
  - Coalitieakkoord 2022-2026
  - Nota integrale dienstverlening sociaal domein (januari 2022)
  - Maatschappelijke vraagstukken en (wettelijke) ontwikkelingen
  - Resultaten evaluatie beleidsplan 2018-2021 “Iedereen doet mee”
  - Kostenbesparende maatregelen Jeugd (raad april 2021) en Wmo (raad oktober 2021)
- Sturing en verantwoording:
  - Evaluatie van de gemeentelijke rol in samenwerkingsrelaties en samenwerkingsvormen met partners
  - Uitwerking van de diverse sturingsvraagstukken. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de indicatoren uit de bestaande planning en control producten (begroting en monitor sociaal

domein). Eventueel nog aangevuld met de specifieke maatschappelijke effecten die in het coalitie akkoord opgenomen zijn (worden).

- Analyses vanuit 'dashboards' Jeugd, Wmo en Participatie en de vertaalslag over de financiële taakstelling Jeugd en WMO
- Participatie:
Tenslotte zal de opbrengst van de diverse participatie trajecten (*inwoners, adviesraden, samenwerkingspartners*) verwerkt worden. Hierbij wordt het Participatiekompas gevolgd.

4. Planning

- ❖ Start participatietrajecten (inwoners, adviesraden, samenwerkingspartners) voor evaluatie beleidsplan en input voor nieuw beleidsplan: oktober-december 2022
- ❖ Start participatief traject gemeenteraad en (opnieuw) bekrachtigen van de kaders en uitgangspunten van het beleidsplan sociaal domein: oktober-december 2022
- ❖ Vaststellen 'SKT, Integrale dienstverlening sociaal domein' door de raad: december 2022
- ❖ Evaluatie Beleidsplan sociaal domein "Iedereen doet mee" ter informatie naar de raad en de adviesraad: februari 2023
- ❖ Het geactualiseerde (concept)beleidsplan voor advies naar de adviesraad: februari 2023
- ❖ Vaststellen van het nieuwe beleidsplan sociaal domein door de raad: juli 2023

Risico's

- ✓ Planning is mede afhankelijk van vorming van een nieuw college en coalitieakkoord.
- ✓ Nieuwe of aangepaste wetgeving (uitvoeringsbepalingen) binnen de huidige capaciteit en middelen vraagt lokale keuzes. Die keuzes zijn er niet altijd voor de gemeente.